פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زوهدیرخ

גליון 29, 22 ביולי 2009

ממשל רומס דמוקרטיה

משסיימה הממשלה את פרשת התקציב, והכנסת השלימה את חקיקת חוק ההסדרים וחוק התקציב, התפנו מפלגות הקואליציה לנושאים שעוכבו לזמן-מה, ואשר תכליתם ריקון הדמוקרטיה הישראלית ממה שנותר בה בתחום זכויות האדם והאזרח והנהלים הדמוקרטיים של הכנסת עצמה.

במסגרת מתקפה זו, הניחה "ישראל ביתנו" מחדש בפני הממשלה את "חוק הנכבה", והפעם בגרסה נטולת עונש מאסר למצייני יום הנכבה, אך עם סנקציות כספיות על "גופים ציבוריים" (עיריות, למשל), שכן יציינו אותו.

במסגרת מתקפה זו, אמורה הכנסת להצביע השבוע על ארבע הצעות חוק, שמטרתן – לפגוע בזכויות של אסירים ועצירים פלסטיניים (מניעת ביקורים של בני משפחה, למשל) בתואנה של "תגמול" על תנאיי כליאתו של גלעד שליט.

במסגרת מתקפה זו, מונח על שולחן הכנסת לפני אישורו החוק "למניעת הסתננות", המטיל עונשי מאסר כבדים על פליטים ועל מי שמסייעים להם.

במסגרת מתקפה זו, דנה הכנסת גם באישורו של החוק בדבר זיהוי ביומטרי, הרומס כליל את צנעת הפרט ומסכן בצורה חמורה את אזרחי ישראל.

במסגרת מתקפה זו, מתכוון שר המשפטים להציג לכנסת הצעת חוק בדבר "ברית הזוגיות", שנועדה לכאורה לפתור את הבעיה של מי שמוגדרים "חסרי דת", שיוכלו להתחתן בינם לבין עצמם. בפועל, הצעת חוק זו היא רק מראית עין של פתרון, ומטרתה האמיתית – לחסום את הדרך להנהגת נישואים וגירושים אזרחיים.

במסגרת מתקפה זו מתכוונת הממשלה להביא לאישורו של "חוק מופז", הבא לשנות את סדרי הפרישה מסיעה קיימת ואת כינונה של סיעה חדשה, כך שיתאימו לפרישתם של ח"כ מופז ועוד 6 ח"כים מסיעת קדימה. המטרה – צירופם של הפורשים לקואליציה.

ובעוד הממשלה טורחת על עוד שלל חוקים אנטי-דמוקרטיים, שלוחות השלטון מיישמות חוקים אנטי-דמוקרטיים ונהלים של ציד אדם. כך פטר בית המשפט המחוזי מעונש את שי דרומי, החוואי שהואשם בהריגתו של גנב בדואי, בעת שזה היה עם גבו אליו, וזאת בהסתמך על חוק שאושר בכנסת והמתיר שימוש בנשק במקרים כאלה.

המאפיין את המתקפה האנטי-דמוקרטית, שכמה ממרכיביה תוארו לעיל, הוא תפיסה גזענית אנטי-ערבית, וזלזול תהומי בזכויות אדם ובאמנות בינלאומיות, שישראל חתומה עליהן.

נתן אלתרמן

צרכי ביטחון

לרגל אחת הסריקות, 1950

דבר הממשל
תקיף בלי חת:
"צרכי ביטון הם!" – ותם הוויכוח.
נעקרו הנשים מן הטף בקת,
ועכשיו המצב כבר יותר בטוח.

טוב לראות שהחוק הוא ברזל ולא גבב
ויש יד חזקה וסגנון של פלד
האומר: כל תלונות נא למסור בכתב...
גם בדבר העיוור שגורש עם הילד.

איך הצבענו אל ס ד ר ה י ו ם לעבור –
איך למדת זאת, ציר אסיפה מכוננת,
יהודי מזייף דרכיות מדור-דור,
מסתנן
בן בנה של מסתננת...

קטעים משיר, שפורסם ב-1950, על רקע פעולות שיטתיות של גירוש פליטים פלסטינים, שחצו את הגבול ושבו לכפריהם. הממסד הישראלי כינה את הפליטים "מסתננים".
"אסיפה מכוננת" היה התואר של הכנסת הראשונה. "דרכיות" – דרכונים.

חד"ש-ת"א

ביום ג', 28 ביולי, בשעה 20.00
באולם הגדה השמאלית, אחד העם 70

דיון פומבי

דמוקרטיה במבחן

חוקים גזעניים, חקירות וגירוש

בהשתתפות ח"כ **מוחמד ברכה**, יו"ר חד"ש
אלישבע מיליקובסקי, ארגון סיוע לפליטים

עלילות המלך פרדיננד פדהצור בקיצור בגן לוינסקי

מאת **נירית בן ארי**, מתנדבת בקו לעובד

בספר הילדים "עלילות המלך פרדיננד פדהצור בקיצור", גוזר המלך גזרה על עמו: נאסר עליהם לבטא את האותיות א', ד', מ', י', ו-ו'. כשמגיעים תושבי ממלכתו להתלונן בפניו, המלך לא מבין מה הם אומרים. אבל לפי החוק, נאסר עלינו לבטא את האותיות א', ד', מ', י', ו-ו' - מתמרמרים האנשים, ולכן אינך מבין אותנו. זה אבסורד!

כיצד קשור המלך פרדיננד פדהצור בקיצור לענייננו? מי שביקר בגינת לוינסקי שליד התחנה המרכזית בתל אביב בוודאי תהה, האם הוחלפה ממשלת ישראל באותו מלך טיפש ורשע, שגזר גזירות דרקוניות על נתיניו? ובכן, בגינת לוינסקי, המשמשת מקום מפגש מרכזי של קהילת מהגרי העבודה בישראל, החלה השבוע רשות ההגירה החדשה במבצע גירוש עצום בהיקפו, במסגרתו נעצרו בשבוע אחד עשרות מהגרים לבדיקה. ואלה שלא הייתה בידיהם אשרה מתאימה, לא משנה מאיזו סיבה, נאספו והועלו לאוטובוסים שלקחו אותם למתקני מעצר, משם יגורשו, אם לא יקרה להם נס, לארץ מוצאם.

אנו ב"קו לעובד" יודעים כי רבים ממהגרים אלו הגיעו לישראל לעבוד כחוק בהזמנת ממשלת ישראל. מבין המועמדים לגירוש, רבים איבדו את המעמד החוקי שלהם בארץ בגלל נהלים מעוותים שהוציא משרד הפנים, למרות שתקופת השהייה שהוקצבה להם לא תמה, ולמרות שלקחו הלוואות של אלפי דולרים על מנת לשלם דמי תיווך, כדי לעבוד באופן חוקי במדינת ישראל.

אותם נהלים מעוותים כוללים, לדוגמא, את האיסור על מהגרות עבודה להיכנס להריון בתקופת שהייתן בארץ. מהגרת עבודה שנכנסת להריון מאבדת את מעמדה החוקי כשלושה חודשים לאחר הלידה. רק בישראל ובסינגפור קיים נוהל כזה, שעל פי כל קנה מידה הינו בלתי אנושי ומהווה הפרה גסה של זכויות אדם. הנחייה אחרת שוללת את המעמד של המהגר או המהגרת, אם התגלה שהם מקיימים יחסים זוגיים בארץ או שיש להם קרובי משפחה מדרגה ראשונה.

המקרים השכיחים יותר הם עובדים שסיימו את עבודתם, אם משום שמעסיקיהם נפטרו או שהתפטרו בעצמם, והם אינם מצליחים למצוא מעסיק חלופי. תקצר היריעה מלתאר את כל המקרים, שבעטיים מאבדים מהגרי עבודה את מעמדם החוקי בארץ, רובם ככולם תוצאה של אותם נהלים, שכנראה נועדו לזרז את יציאתם מהארץ על מנת שאנשים נואשים אחרים במדינות עניות ייקחו הלוואות בריבית גבוהה ויתנו אותם למתווכים ישראלים שיביאו אותם לארץ.

מבצע הגירוש הנוכחי שהמלך פדהצור מוביל, ובהשאלה, ראש מנהלת ההגירה החדשה, יפגע בעיקר בעובדות ועובדים המטפלים בקשישים ובמוגבלים שמעסיקיהם נפטרו או שהעסיקו אותם בתנאים קשים, שעזבו ולא הצליחו למצוא מעסיק עם היתר. חברות כוח האדם מעדיפות להביא עובדים חדשים המשלמים אלפי דולרים. מהגרי העבודה מגלים, שהם טובים מספיק על מנת לבנות את בתינו, לעבוד את שדותינו, ולטפל בזקנים ובמוגבלים, אך אינם טובים מספיק, כדי שיכובדו זכויות האדם הבסיסיות שלהם. אלו מהם שלמרות האיסורים הולידו ילדים, יכלאו ויגורשו עם ילדיהם שנולדו בישראל. יש לציין, כי ילד שנולד בישראל למהגרי עבודה, בעלי מעמד או לא בעלי מעמד, אינו זכאי למעמד קבע לא כל שכן לאזרחות. מעבר לזיכרונות ההיסטוריים הקשים שמעלה מראה גירוש הילדים ומשפחותיהם, ישראל אף מפירה אמנה בינלאומית שהיא עצמה אשרה, האמנה הבינלאומית לזכויות הילד.

מעבר לכך שמבצע הגירוש יעלה למשלם המיסים בישראל מאות אלפי שקלים, הוא מהווה הפרה בוטה של זכויות אדם, זכויות עובדים וזכויות הילד. זהו אות קלון למדינה שחרטה על דגלה את כבוד האדם וחירותו, עיקרון ששוב מתגלה כשווה כקליפת השום.

הפגנה המונית נגד גירוש פליטים

כאלפיים מפגינים צעדו במוצ"ש, 18.7, בדרום תל-אביב בהפגנה נגד גירוש פליטים ומהגרי עבודה, ובמיוחד נגד גירוש ילדים. ההפגנה הסתיימה בעצרת בגן לוינסקי, בה השתתפו גם מהגרי עבודה ופליטים מארצות שונות.

בעצרת נשאו דברים אלישבע מיליקובסקי מארגון הסיוע לפליטים, ח"כ דב חנין (חד"ש), ח"כ ניצן הורוביץ (מרצ), נציגי הפליטים ואחרים.

עתירה לבג"ץ נגד מדיניות "חדרה-גדרה"

ארגוני זכויות אדם עתרו בשבוע שעבר לבג"ץ נגד מדיניות משרד הפנים, שלפיה פליטים אינם רשאים לשהות באזור המרכז, אלא רק מצפון לחדרה או מדרום לגדרה: מעבר לפגיעה בחופש התנועה ולהשפלה, הגירוש ממרכז הארץ מונע נגישות לשירותים חיוניים, הניתנים למבקשי מקלט רק במרכז. המשמעות היא שילדים שהחלו ללמוד בתל-אביב מוצאים ממוסדות החינוך; שמבוגרים שהחלו לעבוד ולהתפרנס - צריכים לחדול; שהוגבלה הגישה לארגוני הסיוע, המצויים במרכז, ונותנים מענה לצרכים יומיומיים (רווחה, בריאות, דיור); ועוד. נוסף על כך, במדיניות זו פטר משרד הפנים את הערים המבוססות במרכז הארץ מן הצורך לחלוק בנטל הטיפול בפליטים, והטיל אותו על הפריפריה בלבד.

לפני כמה חודשים הגישו ארגוני זכויות אדם, ביניהם האגודה לזכויות האזרח, עתירה נגד החלטת משרד הפנים לגרש פליטים מאילת. בעתירה ניתן צו ביניים, שאסר על הגירוש.

ארה"ב מפנה בסיס צבאי באקוואדור

ארצות-הברית הפסיקה את הפעילות בבסיס הצבאי במאנטה, על חוף אקוואדור, ונערכת לפינויו המלא עד ל-18 בספטמבר. את ההחלטה לא לחדש את החוזה ל-10 שנים נוספות, כפי ביקש הממשל האמריקאי, קיבל הנשיא רפאל קוריאה.

החוזה בדבר הקמת הבסיס הצבאי האמריקאי נחתם ב-1999 בתירוץ של מלחמה בהברחת סמים. שר ההגנה של אקוואדור, חבייר פונסה, הבהיר, כי הפעילות נגד הברחת סמים תימשך, אך תנוהל בידי כוחות אקוואדור. לשם כך נרכשו עוד 24 מטוסי קרב מברזיל.

הפילהרמונית של ניו-יורק תנגן בהבאנה

התזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק תנגן שני קונצרטים באולם אמדיאו רודאן בהבאנה – ב-31 באוקטובר וב-1 בנובמבר. נוכח הביקוש הצפוי לכרטיסים, החליטו המארחים להעביר את הקונצרט גם לאלה שיאזינו לו בפארק הסמוך.

"מס הבצורת" כמשל לתקציב שאושר

ביום בו הצביעה הכנסת על התקציב, פורסם, כי קצב הגידול השנתי במדד המחירים לצרכן עלה ל-4.8%, ואילו מספר המובטלים כבר הגיע ל-260 אלף.

הנתונים הטריים על הגידול הנמשך במספר המובטלים ועל עליית מדד המחירים ביוני ב-0.9 אחוז היו התשובה הניצחת לנאומו הזחוח של שר האוצר יובל שטייניץ, בדבר "ההצלחה הכבירה של ממשלת נתניהו לאשר תוכנית כלכלית נפלאה". מול הסכנה של דפלציה (עלייה מקבילה במחירים ובאבטלה), אישר הרוב הקואליציוני בכנסת תקציב, המעלה מחירים (באמצעות העלאות מסים), ומעביר 20 מיליארד שקלים לבנקים (ר' בנושא גם בעמוד האחרון).

בדיונים על אישור התקציב וחוק ההסדרים, הדגישו הח"כים של חד"ש, כי חוק ההסדרים הוא חוק עוקף דמוקרטיה, המלא במכות חברתיות ובחלוקת מתנות לעשירים.

הפקעה – הפרטה

בהתייחסו לרפורמה שיזמה הממשלה בבעלות על מקרקעי המדינה, ציין ח"כ **מוחמד ברכה**, כי חלק משמעותי באדמות המדינה הן בעצם אדמות שנגזלו מהערבים באמצעות הפקעות, שבוצעו על בסיס חוקים מיוחדים. כעת מציעה הממשלה להפריט את הקרקעות המופקעות, מבלי להשיב את הקרקעות שהופקעו. האוכלוסייה הערבית לא זכתה להינות מהקרקע שהופקעה לתועלת הציבור כבייכול, וגם כעת אין הממשלה רואה בה חלק מהציבור הישראלי.

דחיית יישום חוק חינוך חינם לבני 3-4

אחד מ-300 הסעיפים בחוק ההסדרים הציע לדחות את יישום חוק חינוך חינם לבני 3-4 בעוד 10 שנים. ח"כ ברכה ציין, כי החוק התקבל ב-1999 ביוזמת ח"כ דאז תמר גוז'נסקי, ויישומו היה אמור להסתיים השנה. אך במקום ליישם את החוק, הממשלה הציעה לדחות את השלמת הביצוע עד... 2019.

ח"כ ברכה הדגיש את חשיבות גני הילדים לבני 3-4 במערכה לסגירת פערים בחינוך, לחיזוק המשפחות העניות ולמתן אפשרות לנשים לעבוד מחוץ לביתן. בדחיית הביצוע של חוק חשוב זה מוכיחה הממשלה שוב, כי חוק ההסדרים הוא חוק ההתאכזרות והנוכלות.

הפחתת מסים וצמיחה כלכלית

ח"כ **חנא סוייד** אמר בדיון, כי הממשלה טוענת שהפחתת מס הכנסה היא "מנוע לצמיחה כלכלית". טענה זו מעולם לא הוכחה. לעומת זאת ברור, כי הפחתת מס הכנסה מטיבה רק עם העשירים ומעמיקה את הפערים הכלכליים-חברתיים – וזה הוכח גם מחקרית וגם במציאות. אך מכך בוחרת הממשלה להתעלם. באותו כיוון פועלת הממשלה, כאשר היא מחליטה להפריט כל דבר, לרבות חלק מסמכויותיה. כך, למשל, הממשלה הייתה מחויבת עד כה לבנות מבני ציבור ביישובים השונים. כעת יזמה הממשלה חוק, לפיו הרשויות המקומיות יצטרכו לשלם מס חדש – מס פיתוח, וזאת כתנאי לבניית מבני ציבור.

באותו הקשר ציין ח"כ סוייד, כי הרשויות המקומיות הערביות ואלה שבפריפריה מקבלות רק 0.1% מסך הארנונה, שהממשלה משלמת לעיריות עבור מוסדות ציבור בסכום כולל של 1.5 מיליארד שקל בשנה. אך הצעת חוק שנועדה לתקן את העוול הזה הוצאה מחוק ההסדרים.

ח"כ סוייד תקף במילים חריפות את "חוק הבצורת", המטיל מס כבד על משפחות מרובות ילדים ועניות. במקום לפתור באופן יסודי, באמצעות התפלה, את המחסור הגובר במי שתיה, החליטה הממשלה להטיל עוד מס.

החלופה הראויה לחברה הישראלית

במסגרת הדיון על חוק ההסדרים, הציג ח"כ **דב חנין** חלופה, שהחברה הישראלית ראויה לה.

במסגרת חלופה זו כלל דב חנין את הזכות לעבודה ואת אכיפת חוקי העבודה; את העלאת שכר המינימום ואת הפיקוח ההדוק על ביצועו; עידוד התארגנות עובדים וחיוב מעבידים לחתום על הסכם קיבוצי; הבטחת יציבות בתעסוקה; הפסקת ההפרטות; מאבק באבטלה באמצעות השקעות ממשלה ביצירת אזורי תעשייה ומקומות עבודה איכותיים, באמצעות פיתוח תחבורה ציבורית ליישובים הערביים, ובאמצעות הגמשת התנאים לקבלת דמי אבטלה.

מרכיב אחר בחלופה החברתית הוא הזכות לבריאות – ציין חנין. בהקשר זה הצביע חנין על הצורך לבטל את כל סוגי ההשתתפות העצמית ולפתח את הרפואה המונעת, לרבות טיפות חלב ושירותי הבריאות לתלמיד.

בתחום הדיור הציע חינין, שהממשלה תבנה דירות להשכרה בדיור הציבורי, תגדיל את המשכנתאות ותגדיל את הסיוע לשכר דירה, שיינתן בהתאם לקריטריונים שוויוניים. חלופה חברתית כוללת גם השקעות נרחבות בפריפריה, לרבות ביישובים הערביים. בתחום החינוך הציע חנין לממש את הזכות לחינוך באמצעות סל חינוך בסיסי לתלמיד, אשר יאפשר תיקון של הפערים החברתיים.

הריסת בתים והתבטאויות גזעניות

בהעלותו הצעה של חד"ש לאי-אמון בממשלה (13.7), הדגיש ח"כ **עפו אגבריה**, כי שרי הממשלה מתחרים ביניהם על התבטאויות גזעניות, כמו היו בתחרות "גזען נולד". אגבריה הזכיר בהקשר זה את ההתבטאויות הגזעניות של שר החוץ ליברמן, של השר לביטחון פנים אהרונוביץ' ושל שר הבינוי והשיכון אטיאס.

אגבריה התריס, כי במהלך 60 שנות המדינה, לא הקצתה הממשלה קרקע להקמתה אפילו של עיר ערבית חדשה אחת, ובנוסף היא חונקת ישובים ערביים קיימים. מדיניות זו מאלצת אזרחים ערבים לבנות גם ללא אישורים, אותם לא ניתן לקבל. אלא שאז באים שליחי המדינה והורסים בתים ומותירים משפחות ללא קורת גג. במקרים אחרים הורסים מבנים שהוקמו לצורכי מסחר או בהקשר של עיבוד חקלאי.

דיון רעיוני תורם לפעילות רחבה

בסימן ציון 90 שנה למק"י ועל רקע ההצלחות שרשמנו בבחירות לרשויות המקומיות ולכנסת - הבה נחשוב על דרכים לשיפור פעילות המפלגה.

מאת **עוזי בורשטיין**

שוחרי השלום והצדק החברתי, יהודים כערבים, פועלים בישראל בתנאים מחמירים. בישראל שולטת הממשלה הקיצונית ביותר מאז כינון המדינה. זו ממשל האנטי עממית, המכשילה ומחבלת בכל צעד לסיום הכיבוש ולקידום השלום. זו ממשלה אנטי-פועלית, המעלה מסים, מקצצת בשירותים החברתיים ומרחיבה את האבטלה, המצוקה והעוני. על הכוונת של הממשלה נמצאת האוכלוסייה הערבית.

הפגנות הנערכות מדי פעם אינן תשובה מספקת למדיניות ההרסנית של ממשלת נתניהו-ליברמן-ברק. הצעד הנדרש הוא ליכוד כל שוחרי השלום והדמוקרטיה וכל ארגוני השלום למאבק אחד ולחזית אחת נגד הממשלה, נגד הימין הקיצוני ונגד הסכנה הפאשיסטית, להגנה על זכויות העובדים ועל זכויותיה של האוכלוסייה הערבית. חשוב לקבוע חברים מתאמים שיקדמו את מימוש הרעיון הזה. לכך מצפים רבים בארץ וברחבי תבל.

שותפות מאבק יהודית-ערבית

תשומת לב מיוחדת מן הראוי להקדיש לפעילות המקדמת שותפות מאבק של יהודים וערבים ומתמודדת עם השפעת הגישות הגזעניות ועם ההיבטים השונים של אפליית הציבור הערבי. לשם כך יש להרבות במפגשים ובדיונים משותפים, ולהקפיד על כך, שבכל אסיפה יופיעו דוברים בני שני העמים. חשוב שהמפגשים האלה יהיו פתוחים גם לחברי מפלגות אחרות ולבלתי-מפלגתיים.

הכוונה שלי אינה דווקא למפגשים המוניים. נודעת חשיבות רבה גם למפגשים עם מספר מצומצם של משתתפים.

במקביל חשוב לדאוג להתייצבות משותפת של יהודים וערבים נגד ההתקפות של הפאשיסטים והריאקציה נגד האזרחים הערבים.

ביזור הפעילות

שמתי לב, כי במחוז ת"א-יפו בלבד קיבלנו בבחירות האחרונות לכנסת קולות ב-18 ישובים. לא בכל מקום אנו מכירים את המצביעים, אך במקום שניתן, חשוב לפתח פעילות מקומית. לשם כך צריך למצוא כמה חברים, שיקחו על עצמם את המשימה ויזמו פעילות מקומית בנושאים פוליטיים וחברתיים. בתנאים של משבר כלכלי, ישנו צורך מיוחד בפעילות בקרב מובטלים, עובדים ותושבי שכונות עוני.

חבר אחד אמר לי לאחרונה, כי עלינו לרכז את מאמצינו בפעילותנו במסגרת ארגונים שונים. אין ספק שנודעת חשיבות לפעילות במסגרת שיתופי פעולה בנושאים שונים, אך פעילות זו אינה תחליף לפעילות רעיונית ופוליטית של המפלגה.

מק"י וחד"ש

מק"י היא מפלגה בעלת אידיאולוגיה מרקסיסטית-לנינית, בעוד שחד"ש היא מסגרת פוליטית, הפועלת על בסיס מצעה. לכן נודעת חשיבות מיוחדת לדיונים הרעיוניים במק"י. כנסי מרקס, שעד כה התקיימו שלושה כמותם בת"א, הם תרומה חשובה לפיתוח הדיון הרעיוני. אני מציע לתכנן גם כינוסים רעיוניים המוקדשים לדיון במורשתו של לנין ובמצב התנועה הקומוניסטית הבינלאומית.

ציון 90 שנה למפלגה הקומוניסטית הוא הזדמנות לארגן דיונים העוסקים בהיסטוריה של המפלגה. חשוב במיוחד שחברים צעירים ילמדו את תולדות המפלגה, לרבות את הסיבות שגרמו לוויכוחים ואפילו לפילוגים. זו הזדמנות לדון במהותה ובדרכי פעילותה של הציונות. הרי המדיניות של ממשלות ישראל מבוססת על התפיסות הציוניות ועל הברית שלהן עם האימפריאליזם. זו הזדמנות לבחון את ההתפתחויות בתנועה הלאומית הערבית ובתנועה הפלסטינית לשחרור לאומי.

אני מודע לקשיים התקציביים, שעמם מתמודדת המפלגה. אך נראה לי שלא מיצינו את האפשרות לאסוף תרומות בקרב חברינו וידידינו.

חיזוקה הרעיוני-פוליטי והארגוני של המפלגה יתרום מצידו לחיזוק פעילותנו למען חזית שלום, להגנה על זכויות הפועלים, למען שוויון זכויות לאומי ואזרחי לאוכלוסייה הערבית, למען שותפות מאבק יהודית-ערבית.

עזה: החריגים הפכו נורמה

כחצי שנה לאחר סיום מלחמת עזה (מבצע "עופרת יצוקה") פרסם לראשונה הארגון "שוברים שתיקה" חוברת, המקבצת עדויות של חיילים שהשתתפו בה.

בעדויות בדו"ח מתוארים, בין היתר, שימוש ב"נוהל שכן", שנאסר בידי בג"ץ; הריסתם של מאות בתים ומסגדים ללא צורך מבצעי; ירי פגזי זרחן לעבר אזורים מאוכלסים, בניגוד לחוק הבינלאומי; והשחתה מכוונת של רכוש פרטי.

בחוברת מקובצות עדויות של כ-30 לוחמי מילואים וסדיר מיחידות שונות, שהשתתפו בלחימה. מהעדויות עולה, כי לחיילים לא ניתנו הנחיות לגבי מטרת המבצע, ולדברי אחת מהעדויות - כלל "לא הייתה התייחסות לחפים מפשע". עד אחד סיפר: "המח"ט אמר משהו בסגנון 'שלא יטרידו אתכם שאלות מוסריות". בעדויות רבות חוזרים סיפורים על שימוש בזרחן, שימוש שצה"ל הכחיש בתחילה, ולאחר מכן שינה את גרסתו והודה, כי אכן נעשה שימוש בזרחן, "אבל לא באזורים מאוכלסים". העדויות בחוברת סותרות הודעה זו.

בשוברים שתיקה מדגישים, כי העדויות מוכיחות, כי ההתנהלות הבלתי מוסרית בלחימה קיימת ברמה המערכתית, ומה שהוגדר ע"י צה"ל כ'חריגים' הפך נורמה.

למסמך המלא: www.shovrimshtika.org

פריס וכאן: מיצאו את ההבדלים

מאת **רויטל מדר**

הישראלים נחלקים לשניים: אלא ששבים מחו״ל עם תלונות ביחס למנהגי המקום שממנו שבו, ואלה שנופלים לדיכאון בעקבות שהות של עשרה ימים במדינה נורמטיבית. אני משתייכת לחצי השני. הפטריוטים טוענים שהמקור לתחושה הזו בשנאה העצמית שלי (ושל כל השמאלנים), אבל הם לא יכולים לקחת ממני את העובדות הפשוטות.

פריס היא אחת הערים היקרות בעולם. זו עובדה חותכת עד שזה מגיע לתרבות שלה. קונצרט של הפילהרמונית של וינה יכול להתחרות במחירי הכרטיסים של היכל התרבות, אך הוא יכול להימכר גם במחיר כוס קפה. כן, בפריס דואגים שכולם יוכלו לשמוע מוסיקה, גם קלאסית. נכון שלא כולם יישבו בשורה הראשונה, אך מי שחשקה נפשו בשעה של נגינה, יוכל לקבל אותה במחיר שווה לכל נפש, גם אם הוא לא עובד בחברת חשמל.

פריס גם ידועה בפסטיבלים הרבים שלה. מדינת ישראל לא מהווה מתחרה הולמת, אך גם לנו יש פסטיבלים. ההבדל הוא במחשבה שעומדת מאחורי אותם פסטיבלים, ובקהל הפוטנציאלי שלהם. בפסטיבל הקולנוע בירושלים, שנערך לאחרונה, לא מאמינים, כנראה, שמדובר בתרבות לעם. במדינה שבה מחיר כרטיס לקולנוע הוא שערורייתי, ולצד העובדה שמי שמגיע לפסטיבל מגיע ליותר מסרט אחד, בחרו המפיקים של האירוע לעגל את מחיר הכרטיס ל-40 שקלים. תכננתם יומיים רצופים של צפייה? קוו שאתם לקוחות של ישראכרט או אורנג׳. ככלות הכל, לא הסטודנטים ולא מנויי הסינמטק (שזכו בהנחה של 4 שקלים לכרטיס!), או רחמנא לצלן סתם מעמד ביניים או נמוך, אמורים להגיע לפסטיבל, אם לא חסכו מבעוד מועד.

שוב בפריס. בחג הקולנוע האחרון שלה, רכישת כרטיס אחד הוזילה את שלושת הכרטיסים הבאים לשלושה אירו. כנראה שהם מעזים להכניס לאולמות הקולנוע שלהם גם אנשים שמרוויחים משכורת מינימום.

נמשיך בפעולה של עיר האורות מכיוון אחר. בשנת 1995 הוקם ה- cite de la musique, ברובע ה-19 של פריז. שתי מטרות עמדו מאחורי ההקמה של קבוצת מוסדות, המוקדשים למוסיקה: שיפור הרובע הקשה והוספת אולמות שיתמקדו במוסיקה עכשווית. מעבר לעובדה שבשונה מאצלנו, שם לא חשבו שבניית מדרחוב תשפר את פני השכונה, יש פה ניסיון אמיתי להביא אנשים מבחוץ לתוך רובע שידוע באחוזי הפשיעה הגבוהים שלו. אך כאן לא מסתיים העניין. מאחר שחזרה מרובע מרוחק למרכז העיר אחרי שעות המטרו היא לא עניין של מה בכך, בכל ערב שבו מתקיים קונצרט ישנו אוטובוס שמחזיר את הקהל לנקודות מרכזיות בעיר, בחינם.

הרעיון שעומד מאחורי כל האנקדוטות הללו, הוא שבפריס מישהו מבין את החשיבות של התרבות בחיי היומיום, ולא מסתפק, כמו אצלנו, בעשרות מנויים שמתחדשים באופן אוטומאטי, ובמראית העין שכל הישראלים צורכים תרבות. בתוצאה הסופית, מעבר לכך שלי ולך יש אפשרות להכניס תוכן אמיתי לערבים שלנו, המוסדות השונים עומדים לביקורת אמיתית. עם קהל מגוון שמתעניין במה שהוא שומע, יש סיכוי שלא הכל יעבור בשתיקה.

בארץ מעדיפים לפנק את מי שכבר יש לו. כשחבר שלי ואני מגיעים למוזיאון תל אביב, אני, כסטודנטית, מקבלת הנחה זעומה, והוא, כבעל כרטיס ישראכרט זהב, נכנס בחינם. וזאת כשהדירקטורים שלהם עמלים יום ולילה על הניסיון להביא קהל צעיר לשערי המוזיאון. כשהצענו לאחד מהחברים בוועדה לבטל את המבצע התמידי של בעלי כרטיס הזהב תמורת כניסה חינם לסטודנטים, הוא התייחס אלינו בביטול. במקום זאת הוא סיפר לנו על לילה חינם במוזיאון, שבו יחלקו קוקטיילים צבעוניים. הנגישות התרבותית עומדת, כאמור, בסוף סדר העדיפויות שלהם.

לשלום במזרח תיכון חופשי מנשק גרעיני

ב-6 באוגוסט, במלאות 64 שנה להטלת פצצת האטום על הירושימה ונגסאקי, יערוך מכון אמיל תומא כנס לשלום במזרח תיכון חופשי מנשק גרעיני ומנשק להשמדה המונית. הכנס יתקיים בין השעות 17.00-21.00 בתיאטרון אל מידאן, בחיפה.

בקריאה לכנס מצוין, כי נושא מדיניות הגרעין בישראל והצורך בהרחבת הדיון הציבורי, מקבלים היום משנה חשיבות. ההתמקדות הישראלית הרשמית בגרעין האיראני וההכנות הרות האסון להתקפת איראן, מעמידות על סדר היום הישראלי והעולמי את מדיניות הגרעין במזרח התיכון כולו, לרבות הגרעין הישראלי. מה שהיה טאבו עד עכשיו בישראל, לא בהכרח ימשיך להיות כך.

היוזמות הבינלאומיות המחודשות לפירוק נשק גרעיני, ברמה האזורית והגלובלית, ההתפתחויות החיוביות בדיוני האו״ם בנושא ההתפרקות מנשק גרעיני, ובאופן מיוחד יוזמת הנשיא אובאמה לעולם חופשי מנשק גרעיני, שהתלוו אליה סיכומים במוסקבה לצמצום מאגרי הנשק הגרעיני של ארה״ב ורוסיה - כל אלה יוצרים בסיס מתאים להעלאת הקריאה המשותפת למאבק למען שלום צודק במזרח תיכון ללא נשק גרעיני. קריאה זו מבטאת את ההבנה, כי ביטחון עמי האזור יושג לא במרוץ חימוש גרעיני, אלא על בסיס פירוז מנשק גרעיני.

יוזמי הכינוס — ח״כ לשעבר **עיסאם מחול**, פרופ׳ **קלמן אלטמן** וד״ר **עדנה גורני** — מעריכים, כי הפעילות הציבורית המגוונת של מנהיגים פוליטיים, חברתיים וסביבתיים, של ארגוני שלום וזכויות אדם, של ארגוני נשים ותנועות סביבתיות ואנטי גרעיניות בנושא שחרור העולם מעול הנשק הגרעיני, יצרה הזדמנות לפרוץ את קיר האטימות, שיצר הממסד הישראלי סביב נושא הגרעין במשך עשרות שנים. זו הזדמנות לשוב לדרוש מממשלת ישראל להצטרף לאמנת האו״ם לאי-הפצת הנשק הגרעיני וליוזמות לפירוז כל מדינות המזרח התיכון מנשק גרעיני ומכל סוגי הנשק להשמדה המונית.

לפרטים נוספים: emiltouma@hotmail.com

תחזית שחורה: 350 אלף מובטלים

תקציב המדינה, שאושר בכנסת, אינו כולל תשובה למשבר הכלכלי, אשר הזניק את מספר המובטלים ל-257 אלף ואת שיעור האבטלה בישראל ל-8.4% מכוח העבודה.

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במהלך תשעה חודשים, זינקה רמת האבטלה ב-2.5 נקודות האחוז ומספר המובטלים גדל ב-80 אלף איש.

מאחר שנתוני האבטלה של הלמ"ס מפורסמים בפיגור של חודשיים, מעריכים, כי שיעור האבטלה כיום גבוה מ-9% וכי מספרם של המובטלים עומד על כ-280 אלף איש.

צופים, כי בשנה הקרובה תעלה רמת האבטלה ל-11.2% מכוח העבודה, ומספר המובטלים יזנק לשיא של 350 אלף באמצע 2010. אם זה יקרה, כי אז בתוך שנתיים יוכפל מספר המובטלים במשק - מ-177 אלף מובטלים ביוני 2008 ל-350 אלף ביוני 2010. מדובר בתוספת של כ-100 אלף מובטלים בשנה, וכ-170 אלף מובטלים בשנתיים. המובטלים החדשים צפויים להגיע בחודשים הבאים מכל ענפי המשק, ובעיקר מהתעשייה, ההיי-טק, הבנייה והתיירות.

עוד עולה מהנתונים של למ"ס, כי ברבעון הראשון נרשמה ירידה בתוצר המקומי של 3.7% (בקצב שנתי), וזאת בהמשך לירידה של 1.5% ברבעון הקודם. התוצר העסקי צנח ב-5.2% (בהמשך ל-2.4%), והתוצר לנפש צלל ב-5.5%, זאת בהמשך לירידה של 3.3% ברבעון הקודם.

היצוא ירד ברבעון הראשון ב-29.5% והיבוא ירד בשיעור חד של 40.5%, זאת בהמשך לירידה של 28% שנרשמה ברבעון הקודם. ההשקעות ירדו ב-22%, הצריכה הפרטית ירדה ב-3.5% ורמת החיים צנחה ב-5.3%. כמו כן, פחתו רכישות מכוניות ומוצרי חשמל בשיעור של 17% לנפש.

בעקבות הנתונים, נראה, כי הירידה בתוצר המקומי תגיע ב-2009 ל-2%, זאת לעומת ירידה של 1% בתחזית האוצר. נוכח זאת מעריכים, כי גם ב-2010 לא תהיה צמיחה כלכלית, וזאת לעומת תחזית צמיחה של 1.5%. נתונים אלה מסבירים את הצפי לגידול חד בשיעור האבטלה בחודשים הבאים.

עיצומי הסגל הזוטר בירושלים

הסגל הזוטר באוניברסיטה העברית פתח בעיצומים. חברי ארגון מו"ח, המייצג את הסגל מחוסר הקביעות באוניברסיטה, הודיעו שלא יעבירו את ציוני סוף השנה של הסטודנטים בקורסים, אותם לימדו ותרגלו. זאת, בעקבות החלטת האוניברסיטה לקצץ משרות של סגל זוטר. לדברי ארגון המרצים, הגיעו ידיעות ממספר מחלקות, המתכננות לקצץ בהעסקת הסגל הארעי "בצורה דרסטית ביותר", לקראת שנת הלימודים הבאה.

ארגון מו"ח מאגד כאלפיים מסטרנטים, דוקטורנטים, עמיתי הוראה ומורים מן החוץ מחוסרי קביעות. "אם האוניברסיטה לא תנהיג מדיניות של מינימום פיטורים, היא גוזרת בכך על שנת הלימודים תשס"ט להתארך עוד ועוד", אמר יו"ר הארגון ד"ר **הלל כהן**. מהארגון הוסיפו והודיעו, כי "יש פיטורים - אין ציונים".

לדברי כהן, "האוניברסיטה העברית מצהירה שבכוונתה לעצב את המדינה במישור הערכי, ועל בסיס טענה זו היא מבקשת כספי ציבור. אנו מצפים מהאוניברסיטה שההובלה הערכית אליה היא שואפת לא תתבטא בפיטורי עובדים ארעיים ובפגיעה במגזרים החלשים ביותר באוניברסיטה, אלא בסולידריות חברתית בזמן משבר כלכלי, בשמירה על עתודות כוח האדם האקדמי של מדינת ישראל ובשמירה על איכות ההוראה והמחקר באוניברסיטה, שחלק ניכר מהן מוטל על כתפי הסגל הבלתי קבוע".

ברשויות המקומיות הערביות: שביתה בשל מחנק תקציבי

הרשויות המקומיות הערביות שבתו בשבוע שעבר על רקע אי-העברת מלוא מענקי האיזון לרשויות. משרד הפנים מעכב את מענקי האיזון בהתנותו את ההעברה בגבייה של 50% מתשלומי ארנונה. כתוצאה מאי העברת מענקי האיזון, עשרות רשויות במגזר הערבי אינן משלמות משכורות לעובדים זה חודשים רבים.

המגזר הערבי מונה 65 רשויות מקומיות, מתוכן - 16 המנוהלות בידי וועדות ממונות ואינן משתתפות בשביתה.

ראשי הרשויות המקומיות הערביות קיימו ב-15.7 הפגנה מול הכנסת. **ראמז ג'ראיסי**, יו"ר ועד ראשי הרשויות הערביות וראש עיריית נצרת, מסר: "מצבנו הכלכלי קשה, שיעור האבטלה במגזר הערבי הוא מהגדולים בארץ. אין לנו אזורי תעשייה והגבייה שלנו נעשית רק מבתי מגורים. הבנקים מסרבים להלוות לנו כספים לתוכניות הבראה, ואילו המדינה אינה מוכנה להתחייב או לתת לנו תקציבים נוספים. המגזר הערבי בקריסה. השביתה היום היא רק תחילת המאבק. אנו שוקלים לחבור לראשי הרשויות הדרוזים, שר הפנים מוכן לפגוש אותנו רק בתחילת אוגוסט, אחרי דיוני התקציב".

מק"י – סניף תל-אביב

קורס קצר ללימוד רזי התקציב

יתקיים בימי ה' בשעה 19.30,
בגדה השמאלית, אחד העם 70, ת"א.
המפגש הראשון: ביום ה', 30.7.
המפגשים הבאים: 6.8, 13.8.
הרשמה: 03-6293944 info@maki.org.il

אזכרה במלאות 30 למותה של

חיה תומא

האמנית ואשת השלום
תיערך ביום ד', 22 ביולי, בשעה 19.00
בתיאטרון אל מידאן, מגדל הנביאים, חיפה.
המשפחה ומכון אמיל תומא